

MEMET BAYDUR • Gözün Kahverengi Suyu

Yapı Kredi Yayınları, 1995 (1 baskı)

İletişim Yayınları 1455 • Memet Baydur Bütün Eserleri 6

ISBN-13: 978-975-05-0742-7

© 2010 İletişim Yayıncılık A. Ş.

1. BASKI 2010, İstanbul

EDITÖR Belce Öztuna

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Ali Arif Ersen

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Begüm Güzel

BASKI ve CİLT Sena Ofset

Litros Yolu 2. Matbaacılar Sitesi B Blok 6. Kat No. 4NB 7-9-11

Topkapı 34010 İstanbul Tel: 212.613 03 21

İletişim Yayınları

Binbirdirek Meydanı Sokak İletişim Han No. 7 Çağaloğlu 34122 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

MEMET BAYDUR

Gözün
Kahverengi
Suyu

HİKÂYELER
(1974-1994)

i l e t i ŝ i m

MEMET BAYDUR (1951-2001) Ankara'da doğdu. Ortaöğrenimini aynı kentte tamamladıktan sonra Londra'da Bedford College'da sosyoloji eğitimi gördü. Kendini tümüyle okumaya ve yazmaya adanmıştı. Caz müziğine ve sinema sanatına merak sardı. Altmışlı yıllarda tiyatroya sevdalandı. 1982-1986 yılları arasında yaşadığı Nairobi'de Kenya Toplu İletişim Okulunda sinema tarihi ve sinematografi dersleri verdi. İspanya'da bulunduğu sırada (1988-1992) Merkezi Madrid'de olan Uluslararası Akdeniz Tiyatro Enstitüsü'nün kurucu üyeleri arasında yer aldı ve adigeçen kuruluşun toplantılarında Türkiye'yi temsil etti. 1991'de Kadın İstasyonu adlı oyunu Fransızcaya çevrildi ve Marsilya'da Toursky Tiyatrosunda Electra Station adıyla sahnelendi. Oyunu kendi yönetti. 1992'den itibaren Bonn Tiyatro Bienali'nin Türkiye danışmanlığını yaptı. Uğur Mumcu Araştırmacı Gazetecilik Vakfı'nda sinema tarihi dersleri verdi. Memet Baydur'un yayınlanmış olan yirmioç oyunundan çoğu Devlet Tiyatrosu tarafından ve özel tiyatrolarda sahnelenmiş ve sahnelenmeye devam etmektedir. Baydur, seksenli ve doksanlı yıllarda Türk tiyatrosunun önde gelen oyun yazarı olmuş, öyküleri, denemeleri, gazete yazılarıyla dikkat çekmiş ve oyunlarıyla tartışma yaratmıştır.

Yayınlanmış olan oyunları şunlardır: *Limon* (1982), *Gün Gece/Oyun Ölüm* (1982), *Yalnızlığın Oyuncakları* (1984), *Kadın İstasyonu* (1987), *Cumhuriyet Kızı* (1988), *Kuşluk Zamanı* (1988), *Yangın Yerinde Orkideler* (1989), *Maskeli Süvari* (1990), *Kamyon* (1990), *Düdüklüde Kıymalı Bamyas* (1991), *Vladimir Komarov* (1990), *Menekşe Korsanları* (1991), *Aşk* (1991), *Sevgi Ayakları* (1992), *Yeşil Papağan Limited* (1992), *Doğum* (1992), *Çin Kelebeği* (1994), *Tensing* (1993), *Genel Anlamda Öpüşme* (1993), *Kutu Kutu* (1994), *Elma Hırsızları* (1996), *Yalancının Resmi-Günebakan Cam Kırıkları* (1996), *Lozan* (2000).

Diğer kitapları: *Gözün Kahverengi Suyu* (öykü), *Örnek Suçlar* (Max Aub'dan çeviri), *Hepsini Okudunuz mu?* (denemeler), *Uccello'nun Kuşları* (denemeler), *Ses-siz Güvercinler Ülkesinde* (denemeler), *Sinema Yazıları*, *Mektuplaşmalar* (Adalet Agaoglu ile yazışmalar), *Elveda Dünya Merhaba Kainat* (Memet Baydur anısına hazırlanmıştır).

“Bir gün, bir uzun gün hep denize baktık
Miller ve ağırlıklar bitti
Gelip geçmeler bitti, gemilerin
Beyaz ve kocaman gövdeleri
Gzn kahverengi suyuna geldik.”

EDİP CANSEVER

Kuyu

Kuyu, bahçenin bitip kumsalın başladığı yerdeydi. Kalın ciltli kitap büyüklüğünde taşlarla örülmüştü çevresi. Bu taşların üstüne oturup çakıl taşları atardık içine. Karanlığın içinde yitip gitmelerini, kulağımızı o serin yosun kokulu boşluğa yaslayarak dinlerdik. Çok derindi. Orada yerdik cebimize doldurduğumuz erikleri. Otuz yıl sonra bir ağustos gecesi, orada, kuyunun yanında sevişmiştik; kekik kokuları, bir soprano saksafon. Kırk yıl sonra (elli yaşına girdiğim gün) seni yitirdiğim gün, yencecik bir tüy gibi bıraktım kendimi kuyuya sevgilim, salınarak, hiçbir yere değmeden indim kuyunun dibine. Kuyu derin, su sığıdı. Belime geliyordu ve sensiz, bu kuyunun dibinde, bir metre derinlikte bir suyun içinde dikiliyordum işte, gece yarısı. Yukarıda, çok yukarlarda lacivert bir yuvarlağın içinden belli belirsiz görüyordum gece bulutlarının geçişini. Ceketimin cebinden tabakamı çıkardım. Sigaralar kuru, çakmağım ıslaktı sevgilim. Yine de bir sigara koydum dudaklarımın arasına. Sonra sevgilim, sol elimle okşayarak o siyah suyun yüzünü, şarkımızı söyledim uzun uzun.

*“Kapsız suyun çağrısını dinle, kar kuyularının balosu
Suyun içindeyim sevgilim, kara göründü oysa
Demir ve sülfat burada, Bakî bir Nimbüs’e binmiş
Geçiyor üstümden benim ve kuyunun üstünden sevgilim
Ben bir fırtına kuşuyum sanırdım oysa ayakta duruyorum
İşte bir kuyunun dibinde, senin için bu şarkı senin için
Durum çok karanlık, akşam oldu varılacak yere varılmadan
Kırlangıç geldi gitti, melez bir ağustos böceğiyle başlıyor
Tırmananların gecesi.”*

Gün doğarken çıktım kuyudan. Ellerim (her zamanki gibi) yara bere içindeydi. Kuyunun kenarına oturup, kurumuş çakmağımla ağızımdaki sigarayı yaktım ve denize bakar bakmaz kıyıdaki balınayı gördüm sevgilim.

1992, Ankara